

Karš Ukrainā. Dienas ziņu izdevums. 10:00, 07.03.2022.

Humanitārā krīze. Krievijas spēki turpina pārkāpt starptautiskās humanitāro tiesību normas: turpinās uzbrukumi zaļajiem koridoriem, iekārtas un munīcijas tiek novietotas vairāku pilsētu dzīvojamajos rajonos, okupētajos apgabalos ir humanitārā krīze. **Irpiņā**, Kijevas apgabalā, Krievijas karaspēks apzināti mērķēja uz tiltu, kas tiek izmantots civiliedzīvotāju evakuācijā un bēgļi tika apšaudīti, nogalinot 8 civiliedzīvotājus, tostarp 2 bērnus. Pilsētā jau vairāk nekā trīs dienas nav elektrības, ūdens, un siltumapgādes. [Jašnohorodkā \(Yasnohorodka\)](#), Kijevas apgabalā, civiliedzīvotāji tiek nogalināti kontrolpunktos, mēģinot pamest ciematu. Otrās mēģinājums evakuēt cilvēkus no **Mariupoles** tika atcelts, notiekošās apšaudes dēļ. Notiek sarunas par evakuāciju no **Bučas and Hostomeļas, Kijevas apgabalā**. Buča, tāpat kā Irpiņa, ir bez ūdens un pārtikas, kā arī bez iespējas pamest patvēruma vietas. Hostomeļas mēru [nogalināja](#), kamēr viņš strādāja ar brīvprātīgajiem, lai nodrošinātu civiliedzīvotājus ar pārtiku.

Uzbrukumi turpinās. Svētdien, plkst 20:00 trauksmes sirēnas vienlaicīgi bija dzirdamas 17 apgabalos. Dienas laikā Vinnicas lidosta un militārā bāze Havrišivkā tika [apšaudīta](#) ar 8 raķetēm, kas tika palaistas no [Melnās jūras](#). Uzbrukumi **Harkivā** turpinās. Svētdien, izmantojot Grad/MLRS (raķešu palaišanas sistēma uz smagās automašīnas bāzes), izpostīja Nacionālo Zinātnes centra Harkivas Fizikas un tehnoloģiju institūtu (KIPT). Institūta aktīvajā zonā atrodas kodoliekārta ar 37 kodoldegvielas elementiem. Kodoliekārtas un kodolmateriālu uzglabāšanas struktūru iznīcināšana varētu izraisīt liela mēroga vides katastrofu. Naktī Krievijas spēki uzbruka dienvidu piekrastei: pēc ienaidnieka karšu iegūšanas, prezidents Zeļenskis informēja, ka Krievija plāno uzbrukt Odesai. **Tuzlas ciemats, Odesas apgabalā** naktī tika apšaudīts, jo atrodas stratēģiski nozīmīgā vietā ar pieejamu infrastruktūru. Civilā infrastruktūra **Mikolajivā** tika iznīcināta ar vairākkārt palaižamo raķešu iekārtu *BM-30 Smerch*. Uzbrukums Mikolajivai ir nozīmīgs Krievijas karaspēka virzībā uz Dienvidukrainas AES (NPP). **Kramatorskā** vismaz divi cilvēki tika nogalināti un daudzi ievainoti, kad Krievijas karaspēks izšāva mērķējot uz daudzīvokļu namiem.

Krievijas plašsaziņu līdzeklis, *Ria Novosti*, [atklāti informēja](#) par uzbrukumiem Ukrainas aizsardzības nozares uzņēmumiem, atsaucoties uz Krievijas Aizsardzības ministriju. Ziņas par uzbrukumu tika publicētas civiliedzīvotājiem un strādniekiem, lai viņi "evakuētos" no uzņēmumiem un pretotos Ukrainas varas iestāžu kontrolei.

Izpēti jaunāko [karti](#) par Krievijas karaspēka novietojumu Ukrainas teritorijā.

Piketi kara laikā. Hersonas apgabalā cilvēki vienojās protestā pret krievu okupantiem Hersonā, Nova Kahovkā, Novooleksijivkā un Kalančakā, kā arī Troickē Luhanskas apgabalā. Čonharas ielās [izgāja](#) Krimas tatāri, kas aicināja krievu karaspēku pamest Krimu.

Provokācijas. Aizvien biežāk izskan informācija, kas liecina, ka Krievijas varasiestādes plāno uzbrukumus Krievijas pilsētām no Ukrainas robežas, tādējādi radot upurus un stāstu par Ukrainas armijas noziedzību. Tādējādi varētu apsūdzēt Ukrainu, kā arī izsludināt pilnību mobilizāciju visā valstī. Līdzīgus scenārijus pieredzēja kari Afganistānā, Čečenijā, Abhāzijā. Harkivas apgabalā, Lipci ciemā okupanti piespiež civiliedzīvotājus uz rokām uzvilkt baltas un sarkanās svītras ar kurām identificējas Krievijas karaspēks, kā arī izkārt uz ēkām baltas drānas. Krievijas karaspēks izmantoja sarkanās un baltās delmu svītras, lai identificētu sevi.

Plašsaziņas līdzekļi. TV tornis Harkivā cieta no raķetes, kā rezultātā tika traucēti TV sakari. Līdzīgs scenārijs iepriekš fiksēts arī Kijevā, Hersonā un Melitopolē. Lai novērstu iespējamus sakaru traucējumus, digitālās transformācijas ministrija ir uzsākusi televīzijas pakalpojumu sniegšanu lietotnē [Dija](#), kur lietotāji tagad var sekot Ukrainas TV kanālu ziņām. Svētdien Krievijas karaspēks [ievainoja](#) un aplaupīja Šveices žurnālistu Gijomu Briketu, atņēmot naudu, ķiveri, ierakstītos materiālus un piezīmes. Britu ziņu dienesta darbinieki no "Sky News" [tika](#) ievainoti, mēģinot aizbēgt no slēpņa.

Dezinformācija. Krievija apsūdz Ukrainu civiliedzīvotāju evakuācijas neizpildīšanā. Krievijas valsts mediji apgalvo, ka Azovas kaujinieki izšāvuši uz civiliedzīvotājiem, kuri centušies pa zaļo koridoru pamest Mariupolu, nogalinot un ievainojot iedzīvotājus. Krievijas valsts mediji apgalvo, ka otrais mēģinājums evakuēt iedzīvotājus no Mariupoles izgāzies Ukrainas varas iestāžu nepareizas informācijas dēļ par klusēšanas režīma pārcelšanu. Krievija arī stāsta, ka Ukrainas puse kategoriski noraida sadarbību par Harkivas un Sumi iedzīvotāju evakuāciju. Vēl Krievija apgalvo, ka radikālie spēki Ukrainā veicot etnisko tīrīšanu: "pārvietojot iedzīvotājus bez Ukrainas pasēm nezināmā virzienā".

Veselības aprūpe. Kopš kara sākuma Ukrainā [cietušas](#) 34 slimnīcas, atsevišķas no tām iznīcinātas pilnībā. Uzbrukumi slimnīcām pārkāpj Ženēvas konvenciju 6 noteikumu punktus. Spārnotā raķete (vadāms bezpilota vienreizējas lietošanas ar sprāgstvielām pildīts lidaparāts) trāpījusi lielākajā bērnu slimnīcu Ukrainā

“*Ohmatdyt*”. Neviens nav cietis, bet bojāti logi un durvis. Turklāt okupantu spēki liedz transportēšanu uz slimnīcu. Smagi ievainotajiem bērniem karadarbības rezultātā nav piekļuve medicīniskajiem pakalpojumiem. Tikmēr Covid-19 pandēmija turpina izplatīties, lai gan testēšana un datu apkopošana ir ļoti ierobežota un neprecīza. Katru dienu tiek reģistrēti 6-7 tūkstoši gadījumu, no kuriem hospitalizēti tiek 600-700.

Energoapgādes drošība. Putins ir [paziņojis](#) par gatavību piedalīties trīspusējā sanāksmē ar Starptautisko atomenerģijas asociāciju, Krieviju un Ukrainu. Sanāksme varētu notikt tiešsaistē vai trešās valsts teritorijā.

Nodarbinātība kara laikā. [Saskanā](#) ar Eiropas Biznesa asociācijas datiem vairāk nekā puse Ukrainas uzņēmumu turpina darbību kara laikā. Algas darbiniekiem izmaksāt pilnā apmērā turpina **63 %** un **45 %** veic papildu atbalsta maksājumus. Lai atbalstītu darbiniekus, uzņēmumi maksā algas mēnesi vai vairāk uz priekšu, atlīdzina pārcelšanās izdevumus, irē izmitināšanas vietas Ukrainas rietumos vai ārvalstīs, nodrošina apdrošināšanu tiem, kuri turpina strādāt. Ukrainā bāzētie uzņēmumi cenšas finansiāli atbalstīt Ukrainu kara laikā, atbalstot darbiniekus, kuri aizstāv valsti, kā arī piegādājot preces, pakalpojumus, zāles vai aizsarglīdzekļus.

Pārtikas nodrošinājums. Ukraina uz laiku [aptur](#) valstij būtisku produktu eksportu: rudzi, auzas, griķi, prosa, gaļa, cukurs, sāls. Ekonomikas ministrijai ir jāizsniedz speciālas atļaujas kviešu, kukurūzas, eļļas, mājputnu un vistu olu eksportam.

Agresora izolācija. *American Express* [paziņojis](#) par darbības pārtraukšanu Krievijā, kā rezultātā kompānijas kartes vairs nestrādās pie tirgotājiem vai bankomātiem Krievijā. Uzņēmums paziņoja arī par darbības apturēšanu Baltkrievijā. *Financial Times* [zino](#) par *PwC* un *KPMG* iziešanu no Krievijas un Baltkrievijas tirgus. Dienvidkoreja apturējusi darījumus ar Krievijas centrālo banku. *Radio Liberty Corporation (RFE/RL)* pārtraukusi darbību Krievijas Federācijā. Saistībā ar jauno “viltus ziņu likumu” *TikTok* uz laiku apturējis savu darbību Krievijā. Saistībā ar *Mastercard* un *Visa* aiziešanu no Krievijas tirgus, vairs nav pieejams *Spotify Premium* abonaments. Uzņēmums pirms divām dienām slēdza savu biroju valstī. Netflix [paziņoja](#), ka neapkalpo klientus Krievijā Ukrainas iebrukuma laikā.

Māksla. Šodien vairāk nekā 40 mākslinieki sanāca kopā Rīgā un radīja mākslas darbus uz sienām pilsētā solidarizējoties ar Ukrainu. Solomona Gugenheima muzejā notika simbolisks [priekšnesums](#), aicinot ieviest lidojumiem slēgto zonu Ukrainā.

Tuvākie notikumi:

- Sarunu 3. kārtā paredzēta 7. martā.
- 7. un 8. martā Ukrainas [pārstāvji](#) piedalīsies Starptautiskās krimināltiesas (SKT) sēdē Hāgā, kur tiks izskatīta lieta par Krievijas veiktajiem noziegumiem pret Ukrainu.

Statistika:

- Tiesībsargs [zino](#), ka nogalināti 38 bērni, 71 ievainots.
- Kopš kara sākuma iznīcināta 211 skola Ukrainā.
- Aptuveni 650 tūkstošiem ukraiņu nav pieejama elektrība, [zino](#) Ukrainas Enerģētikas ministrija.
- Kara laikā aptuveni 4000 pāri noslēguši laulību un piedzimis 4311 bērns pēc Tieslietu ministrijas sniegtās [informācijas](#).
- Ukrainā [atgriezušies](#) 140 tūkstoši valstspiederīgo, lai aizstāvētu savu zemi.
- Vairāk kā 20 tūkstoši ārvalstnieku no 52 valstīm ir [pieteikušies](#) Ukrainas teritoriālās aizsardzības vienībās.
- Ukrainas Bruņoto spēku ģenerālštābs paziņoja par Krievijas armijas kopējiem zaudējumiem 2022. gada 6. marta 6:00 (Dati tiek papildināti): Karavīri – vīrs 11 000; Tanki – 290; Bruņutransportieri – 999; Lielgabali – 117; Gaisa aizsardzības sistēmas – 23; Gaisa kuģi – 46; Helikopteri – 68; Transportlīdzekļi – 454; MLRS (termobāriskie ieroči) – 50; Kuģi/laivas – 3; Degvielas cisternas – 60; UAV (bezpilota lidaparāti) – 7.

Ikviens rīcība ir svarīga, lai cik maza tā būtu!

- Dailies ar informāciju un runā par notiekošo karu Ukrainā gan sociālajos medijos, gan sazinoties arī ar žurnālistiem un lēmumpieņēmējiem.
- [Piedalies](#) iniciatīvā Ukrainas kultūrvēstures satura saglabāšanai tiešsaistē.
- Ja vēlies atbalstīt uzticamas organizācijas ieskaties tīmekļa vietnē [Stand For Ukraine](#).
- [Pievienojies](#) Ukrainas aizsargiem.
- Tartu universitāte [izveidojusi](#) stipendiju fondu, lai atbalstītu ukraiņu studentus.

- Dalies ar ziņu par lidojumu aizlieguma zonas nepieciešamību Ukrainā, ņemot vērā Krievijas uzbrukumus civiliedzīvotājiem, infrastruktūrai un atomelektrostaciju esamību Ukrainas teritorijā. Lieto mirkļbirku #closethesky
- Ja vēlies sniegt palīdzību Ukrainas bēgļiem Latvijā - palidziukrainai.lv.

Paldies par atbalstu Ukrainai! Слава Україні! Slava Ukrainai!

Apskatu sagatavoja Ukrainas NVO pārstāvji un eksperti cilvēku drošības un demokrātijas jautājumos, kuri šobrīd atrodas pilsētās visā Ukrainā. NVO: Institute for political and information research NGO, World of Communities, Kyiv educational center Tolerspace, U-Cycle NGO (Kyiv Cyclists Association), OpenSpace.Works Cooperative. Eksperti: Sofia Oliynyk, Maryana Zavyyska, Sofia Bela (kultūras mantojuma sadaļa), Taras Tymchuk, Marianna Semenyshyn, Uliana Movchan (dezinformācijas bloks).